

DAGENS FRÅGOR

Den 8 maj

När detta läses har minnet av krigsslutet för 20 år sedan firats i många länder. Det har skett på olika sätt. I Danmark har kung Fredrik lagt en krans i frihetskämparnas minneslund. Så högtidlighölls dagen vackert och värdigt. Många gav sina liv för frihetens sak både på fronterna och hemma, men de symboliseras av dessa ensamma, som bar vapen mot en överväldigande övermakt. På andra håll har man frossat i skildringar av Hitlers död och i bilder av Berlins ruiner. Det är negativt, men verkligheten var sådan. I Östberlin har herr Ulbricht framfört sitt tack till ryssarna, som kom som "vänner och befriare". Man skulle kunna tolka hans tack som pliktskyldigast framfört, om man inte vore övertygad om att han vill tro vad han säger. I varje fall var herr Kosygin närvaro — ett märkvärdigt smaklöst uppträdande — vid högtidligheterna i Östberlin ett nytt understrykande av att Östtyskland är en sovjetrysk lydstat.

I en ledare i Svenska Dagbladet påpekades med rätta, att protesterna i de svenska socialdemokratiska demonstrationstågen mot förtryck i olika länder förefaller att vara starkare, ju längre bort från oss som förtrycket utövas. Man kan tillägga, att Östtyskland synes vara ett gott exempel. Här finns ett öppet sår i Europas mitt, och det verkar att vara glömt. Annars borde redan solidariteten med Västberlins socialdemokratiska borgmästare Brandt

kunna motivera ett plakat och en paroll.

Brandt framhöll i sitt tal vid majdemonstrationen i Västberlin — vilken för övrigt formade sig som stadens gemensamma frihetsmanifestation i skuggan av muren — att tyskarna nu snart inte längre borde behöva höra om sin skuld till det andra världskriget. Samma tema har gått igen i många tyska tidningar. Vilket ansvar bär de som föddes under kriget, eller efteråt? I en tidning talas det om den *Hasswelle*, den våg av hat, som varje år i maj sköljer mot Tyskland, och mest från Öster. Hur länge skall den fortsätta?

Svaret på den sista frågan är, att från öster kommer denna våg att fortsätta så länge de makthavande i Moskva önskar det och alltså finner den fördelaktig för sina syften. Ett sådant svar kan tyckas självuppgivande, men får inte vara det. Just nu ser det hopplöst och otroligt ut att Sovjetunionen skulle ändra sin politik och gå med på en lösning av Tysklandsfrågan baserad på folkens fria val. Men freden i Europa kräver en sådan lösning, och därför är det i första hand Europas skyldighet, och alltså också en svensk skyldighet, att använda varje tillfälle och varje medel att förklara för ryssarna hur verkligheten ser ut. Också Sovjetunionen säger ju att den önskar fred.

Vad de andra frågorna beträffar, gäller för alla tyskar eller inte tyskar, att vi får bära följderna av våra före-

gångares och förfäders brott eller fel eller misstag, på samma sätt som vi får draga fördel av deras arbete och förtjänster. Inget folk, ingen generation, kan göra sig urarva från sin historia. De levande har krav på rättvisa, och Västtysklands återuppbyggnad på 20 år är beundranvärd liksom den anda i vilken den skett. Men också de döda har krav på att bli ihågkomna. Smärtan och bitterheten är väl förbi, men minnet av vad freden kostade varken kan eller bör blekna den 8 maj.

Neutralitet och neutralism

Utrikesminister Torsten Nilsson höll den 31 mars i år ett föredrag i Bern inför akademisk publik om svensk utrikespolitik. Det måste ha varit ett stort ögonblick för honom, och veterligen gjorde det ingen skada för Sverige. Som bekant har statsminister Erlander redan under herr Undéns senare år i utrikesdepartementet övertagit handläggningen av alla frågor av politisk betydelse. Hr Nilssons anförande kunde därför inte väntas innehålla någonting vare sig nytt eller viktigt. Men man bedrog sig. Några nyheter fanns där.

En positiv punkt bör man först och tacksamt notera. Hr Nilsson förklarade, att alla svenska demokratiska partier är eniga vad beträffar grunddragen av vår utrikespolitik, och, tillade han, "alla företrädare den uppfattningen att bakom denna politik måste stå ett starkt försvar". Det är utmärkt bra att detta framförs inför utländsk publik. Utan ett starkt försvar kan ingen neutralitet uppehållas i krigstid: ingen annan makt har då anledning att respektera den. Uttalandet förpliktar inte bara hr Nilsson utan hela regeringen att verka för ett starkt försvar. Möjlighet härtill torde finnas i den

sittande försvarsutredningen.

Det överraskande i hr Nilssons föredrag ligger däri, att han inför ett schweiziskt auditorium försökte förklara, varför Sverige vill vara neutralt och inte kan kallas neutralistiskt. Neutralitet under krig är som bekant ett ställningstagande av ett land mellan och utanför de krigförande. Detta ställningstagande bestämmes enligt internationell lag och sedvänja, och neutraliteten försvaras vid behov med vapenmakt. Däremot innebär neutraliteten inte en förpliktelse för ett lands innebyggare eller för dess regering att anse alla de krigförande lika, att de har lika rätt. Sverige och Schweiz var neutrala under andra världskriget, men sympatierna för de allierade och mot Tyskland var som bekant och lyckligtvis mycket klara. Neutralitetens villkor förändrades också under krigets gång. Neutralism är däremot ett nytt begrepp som kommit fram efter kriget. Det har apterats av ett antal länder och regeringar, som utifrån ståndpunkter, som inte här behöver karakteriseras, vill demonstrera likgiltighet eller totalt utanförstående i den ideologiska och politiska striden mellan kommunismen och den fria världen.

Sverige hör inte till dessa länder. Hr Nilsson har upptäckt det självklara häri. Men han går vidare. Han förklarade för de förvånade schweizarna, att vissa länder efter kriget befriat sig från "kolonialismens system" och ur sina historiska förutsättningar slagit in på neutralismens väg. Vi i Sverige har full förståelse för dem. Men, tillade hr Nilsson, vi ser ingen anledning att ansluta oss till en politik som är resultat av dessa länders särskilda problem! Nej, Sverige och t. ex. Ghana saknar fortfarande beröringspunkter på vissa områden.

Hr Nilsson, eller någon honom underställd tänkare i utrikesdepartemen-

tet, har också funnit en alldeles ny definition på neutralism. Om neutralism betyder, säger han, att man företräder den principiella åsikten, att alla militära förbund är av ondo och att man vill förmå andra stater att bli neutrala, då kan Sverige inte heller kallas neutralistiskt. "Vi har ingen ambition att öva inflytande på andra staters utrikespolitik eller att framställa svensk politik som förebild för andra." Hr Nilssons ambition som utrikesminister måste vara att inte göra någonting. Så har inte alltid varit fallet inom den socialdemokratiska regeringen. Så sent som 1949 var hr Erlanders utrikespolitiska kungstanke, att Sverige i hög grad skulle öva inflytande på Danmarks och Norges utrikespolitik och skulle söka förmå dessa stater att genom ett nordiskt försvarsförbund hålla sig oberoende av Nato. Denna svenska politik föranleddes som bekant bl. a. av Sveriges särskilda ställning till och vilja att hjälpa Finland.

Så vitt man vet finns den viljan kvar. Finland är fortfarande ett argument i svensk utrikespolitisk debatt. Man behöver inte draga några slutsatser av det förhållandet, att Finland inte särskilt nämndes i utrikesministerns anförande. Men ett påpekande kan kanske göras, inför nästa upplaga. Han förklarade att våra närmaste grannar är småstater, och även om vi "under de gångna århundradena" många gånger bekämpat varandra, så har vi "under de senaste åren" alltmer blivit medvetna om vad som förbinder oss. Men, hr Nilsson, det finns faktiskt en svensk historia före den tid, då det satt socialdemokratiska regeringar i tre nordiska länder. Då förekom bl. a. ett sådant fenomen som skandinavismen. Och veterligen har, åtminstone sedan Erik den heliges dagar, Sverige och Finland aldrig bekämpat varandra.

Liberal gryning?

En liberal mandatvinst är i Storbritannien med dess majoritetsvals-system något av en politisk sensation — för överskådlig tid är "det tredje partiet" i stort sett dömt att erhålla en representation i underhuset som vida understiger dess styrka inom valmans-kåren. Trots att liberalernas framgång i fyllnadsvalet i Roxburgh den 24 april inte påverkar majoritetsförhållandet i underhuset har det därför tilldragit sig ett utomordentligt politiskt intresse; mindre för vad det säger om det liberala partiets situation än om det konservativa. Den 26-åriga mr David Steel — husets yngste för övrigt — ställde upp i en "säker" högervalkrets av liknande typ som Sir Alec Douglas Homes egen. Han vann med ej mindre än 4 500 rösters övervikt, och detta i ett val med sensationellt högt valdeltagande, högre än vid de allmänna valen i oktober. Naturligt nog har detta tolkats som ett mycket allvarligt bakslag för Sir Alec; det har på sina håll betraktats som mer eller mindre självklart att det måste uppfattas som en signal till Tories att ledarbyte är ofrånkomligt. Frågan är emellertid, om mr Steels seger därutöver har något att säga om förbättrade konjunkturer för hans parti. Innebär det att äntligen — som trossvissa liberaler så ofta och hittills så förgäves profeterat — en ny dag gryr för Gladstones och Lloyd Georges parti i brittisk politik? Att en del liberaler själva — på samma sätt som efter det lika uppmärksammade fyllnadsvalet i Orpington för tre år sedan — gärna tolkar saken så faller av sig självt. Det förefaller emellertid vid en mindre engagerad granskning svårt att se, att det skulle finnas fog för sådan optimism. Det är sant, att Tories föll tillbaka inte mindre än sex procent, men avgörande för segern var av allt att döma att ett betydande antal labourväljare den-

med Viggen-propositionen, att det var fullt klart att försvarets krigsorganisation och därmed även fredsoorganisationen kunde komma att minska. Uttalandet var möjligen avsett som en försöksballong för att se hur opinionen skulle reagera, men inte desto mindre oroande, i synnerhet som sagda opinion knappast reagerade nämnvärt.

Samtidigt kör sovjetryska jetplan i överljudsfart över Västberlin, demonstrerande rysk förmåga och vilighet att gripa till vapenmakt. Samtidigt förklarar man i Sovjet att man är mycket intresserad av ett närmande mellan Sovjets och Finlands väpnade styrkor. Samtidigt står Sydostasien i full brand i det bittraste kriget sedan Korea, och både Sovjet och Kina har förklarat sig beredda att sända frivilliga emot "den amerikanska aggressionen".

Det är inte omöjligt att en svensk försvarsdebatt är välbehövlig. Vad man får hoppas är att den inte kommer att centraliseras på temat "hur mycket vi bör spara på försvarsutgifterna" eller hur mycket vi "inför en fredsperiod av icke obetydlig längd" (uttalande av en annan svensk försvarskommitté alldeles före Koreakrigets utbrott!) kan ha råd "att offra på försvaret". Frågeställningen kan nämligen presenteras mer realistiskt.

Vad det verkligen gäller är nämligen följande. Vilket försvar behöver Sverige för att under 1970- och 80-talet kunna föra en självständig utrikespolitik? Vad är minimum i ett allvarligt läge?

Om någon tycker att detta är alltför vittsyftande erinras om följande fakta. ÖB 65, den utredning som försvaret i dagarna lagt fram, berör försvarsanslagen under perioden 1967—1974. Personal som rekryteras, avlönas och utbildas för dessa anslag står kvar i krigsorganisationen i minst 20 år. Materiel som köps för anslagen kom-

mer inte fram omedelbart, och när den levererats, när folk utbildats att använda den och när den insatts i krigsorganisationen har flera år gått. Sedan skall den stå kvar i organisationen i kanske 10—20 år. Uppbyggnaden av ett försvar är en långsiktig historia.

Men å andra sidan kan det som en gång är uppbyggt brytas ner ganska snabbt. Sverige har redan en gång begått det misstaget, när vi år 1925 beslutade "den största nedrustning som något land frivilligt ålagt sig" vilket resulterade i den förödmjukande svagheten den 9 april 1940, som ännu står livligt kvar i minnet hos många svenskar 25 år efteråt. Då var en självständig utrikespolitik inte möjlig.

Inför den försvarsdebatt som nu är att vänta, stormig eller inte, efter ÖB 65, låt oss ha blicken klar för vad det gäller.

Hyde Park Corner m/s

För några år sedan betraktades det som något uppseendeväckande, att socialdemokraterna på en del håll inte längre orkade *marschera* i demonstrationståg den 1 maj; i stället hade man inrättat bilburna demonstrationer. Det ansågs också värt att uppmärksamma, ja t. o. m. anstötligt i vissa kretsar, då det visade sig att fanbärarna i de röda tågen uppbar avtalsenlig timersättning. Så långt hade det alltså gått, menade man. Så mycket var idealiteten värd. Samtidigt fanns det dock en viss grad av förståelse bland kritikerna. "Under skatter vi digna ner . . ." var ju knappast någon lämplig devis vare sig för Wigforss', Skölds eller Strängs proselyter.

Så småningom tycks svenska folket ha vant sig vid det mesta. Den 1 maj brukar betraktas som en vårens första

dag. Då ger sig familjerna ut på picknick och lämnar vardagens trivialiteter — restskatt och annat — åt dem det vederbör. Men det finns ändå alltid några trogna, som är beredda att tåga fram under de röda fanorna för att minnas fornstora da'r! Det har emellertid blivit allt svårare att samla deltagare till första majevenemangen, och därför må det inte förvåna, att också på detta område centraliseringen har smugit sig in. Om det förut var en sed, att varje kommun skulle hålla sig med ett eget demonstrationståg, har detta nu rationaliserats därhän, att man ordnar en demonstration per partikrets. På Gotland t. ex. transporterades demonstranterna från landsbygden per buss in till Visby.

Vad är det man demonstrerar för land och rike runt? För den med förhållandena alldeles icke vane iakttagaren ter sig bilden måhända något säregen. Gamla revolutionärer, sådana som är för gamla för att gå men som vill vara med ändå — som plakaten lyder — har ordnats bilar. I övrigt finner vi till en början ett tvärsnitt: de s. k. kulturarbetarna utgör numera en obligatorisk ingrediens; varje tåg med självaktning håller sig vidare om möjligt med en företrädare för något afrikanskt eller till nöds asiatiskt land som är beredd att något senare via tolk — det ger en internationell prägel — lägga ut texten och betyga sin socialistiska solidaritet. Mera förvånande är det att finna icke ens årgamla barn — av naturliga skäl hjulburna — demonstrera för fler daghem; värnpliktiga demonstrerar för en de värnpliktigas egen organisation (ja, varför inte, den torde vid allmän anslutning lätt bli vårt lands största, och alltid kan den försörja ordförande, direktör, kansli och ombudsmän [s]).

Men icke nog med detta. Här och var smög sig också ankungan in i tågen.

I Stockholm demonstrerade ett tiotal personer (mot regeringen) för rätt till utlandssvenskarna och zigenare demonstrerade (mot regeringen) för rätt till undervisning. Det fanns också på en hel del håll andra demonstranter, anarkister, syndikalister, anarkosyndikalister m. fl. Sätillvida är det väl inte helt felaktigt att betrakta de en gång så kamplystna demonstrationstågen som våra dagars Hyde Park Corner i svensk tappning. Och stannar oppositionen därvid kan regeringen förvisso känna sig lugn.

Till varje demonstrationstågs avslutning hör också ett högstämt tal av en "sammhällsbevarande" representant, helst ett statsråd eller till nöds en generaldirektör, om orten ifråga är tillräckligt stor eller har stått i tur tillräckligt länge. Egentligen är det detta som är dagens clou, det som den PR-sinnade delen av Partiet främst fäster sig vid. Man har också i förvägenats om vilka "nyheter" som skall släppas ut och vilka som skall få äran att släppa ut dem d. v. s. få största möjliga PR.

I år var det förvisso tunnsått med nyheterna i förstamajtalen. Men några hade man i varje fall överenskommit om att släppa ut. Och tidningarna kunde skriva om reformer av sjukförsäkringen, ty så hade LO beslutat, ja d. v. s. i all sämja hade en av Partiet och LO gemensamt utsedd "expertgrupp" beslutat om vad som skall ske. Och det var helt på sin plats, att budskapet fördes fram av LO-ordföranden hr Geijer, statsministern hr Erlander och socialministern hr Aspling. Vem skall då betala? "Arbetsgivarna" naturligtvis! Frågan är dock, om man inte denna gång spänt bågen väl hårt. Erfarenheterna torde vid det här laget ha lärt svenska folket, att man inte får något "gratis" och att vad arbetsgivarna betalar till sist på ett eller annat sätt måste gå in i sluträkningen.

Men försöka duger alltid! Sak samma beträffande den andra "stora reformen", som förkunnades från talarstolen den första maj, nämligen införandet av 40-timmarsvecka eller 5-dagars vecka, något som vi länge strävat mot här i landet.

Att reformera den nu 10-åriga sjukförsäkringen och att införa 5-dagarsvecka, saker och ting som man länge varit överens om och som man även efter någon diskussion kan nå enighet om i detaljer, detta var alltså de "nya djärva målen" som LO-regeringen kunde presentera. I sanning inte mycket att komma med! Hr Erlanders storståtliga tal om livaktigheten i de socialdemokratiska leden, exemplifierad av det redan beryktade "Rådslag 65", lät också ganska ihåligt mot den reella bakgrunden. Sällan har förvisso famlandet efter nya grepp och idéer hos socialdemokratien kommit till ett så pregnant uttryck som vid årets förstamajdemonstrationer. I själva verket, har det sagts, var den enda behållningen vad ecklesiastikminister Edenman yttrade i Uppsala, nämligen: "Först om man är beredd att ge samhället resurser att avskaffa bilisterna blir det möjligt att förverkliga idéerna om ett valfrihetens samhälle." Man vill hoppas, att Stockholms-Tidningens (s) "bilistfientliga" referat i alltför stor utsträckning kommit att färgas av en borgerligt sinnad Tryckfells-Nisses illvilja. Men, det skall gärna sägas, att snart nog har vi nått därhän, att det uppenbart felaktiga är det avsedda rätta. Riktigt säkert är det numera svårt att vara!

Presstödsdebatten

Det är alltid vanskligt att försöka lösa en ekvation baklänges. Om man inte ser upp, kan de givna x- och y-värdena

spåras baklänges till en ekvation — men till en ekvation med många lösningar och många x- och y-värden. Just den malören har pressutredningen råkat ut för, därom är så gott som alla borgerliga plus stora delar av den socialdemokratiska pressen enig. Man har haft ett givet svar — behovet av att pumpa ut 25 miljoner till partipressen — och man har strävat efter att hitta en passande motivering — bot mot tidningsdöden. Man har dock helt bortsett från att den krämpan kan lindras med betydligt bättre mediciner än de utredningen ordinerat.

Därför är det inte så förvånande att huvuddelen av svensk press tackat nej till det gentila erbjudandet om 25 miljoner i synnerhet som generositeten speciellt varit riktad mot A-pressen som fått löfte om halva kakan. Men främst riktas en mycket skarp kritik mot tanken på presstödet som sådant. "Formellt är det fråga om att garantera en 'fri och oberoende tidningspress'", konstaterar Svenska Dagbladet (h). "Reellt innebär förslaget att en del subventionstidningar råkar i ökat beroende, sannolikt också att vissa tidningar, som nu går av egen kraft, i framtiden blir nödsakade att begära understöd till följd av en med artificiella medel frambesvuren konkurrens."

Samma tongångar går igen hos Västerviks-Tidningen och många andra: "Genom att ta emot statligt stöd kommer — som minoriteten understryker i sin reservation — den svenska pressen att undandra sig sin främsta uppgift, att vara myndigheternas övervakare."

Utredningen har grundligt missförstått eller förvanskat pressens uppgifter i vårt samhälle, anser ett stort antal kommentatorer. Medan Stockholms-Tidningen (s) på ledarplats försöker misstänkliggöra fp-h-reservanterna, Lundberg och Ander, levererar Leif Nylén på kultursidan en än skarpare

kritik mot s-majoriteten:

"...det allra intressantaste med pressutredningens betänkande är att det innehåller en värdering av pressens funktion, en ytterst diskutabel värdering. Information och opinionsbildning identifieras med politisk information och opinionsbildning."

Varför diskrimineras tidningar, som inte vill passas in i en partifälla? Varför utesluts andra politiska rörelser, kulturorganisationer, nykterhetsrörelsen, de kristna? Den till presssubvention kamouflerade partisubventionen är ovanligt klumpigt konstruerad, anser Nylén, och några försök att korrigera eventuella orättvisor, när det gäller partiernas ekonomiska propagandasurser har inte gjorts. DN, Dagen, Arbetaren och många andra ställer samma frågor.

Några positiva omdömen hörs dock i kritikerkören — det vore ju orimligt om inte ST och Ny Tid, som varit indirekta orsaker till utredningens tillsättning, inte skulle tacka för de utlovade slantarna. I sin presentationsledare diskuterar ST emellertid inte ens förslaget och ett presstöds eventuella konsekvenser utan påstår i stället att "...det mest uppseendeväckande med den nu framlagda pressutredningen... är att reservationen från högerns och folkpartiets representanter är så utomordentligt svag". Också Ny Tid föredrar att diskutera reservationen och skjuter in sig på uttalandet om medborgarens rätt att fritt få välja sin tidning — var fanns den rätten för Ny Tids läsekrets på nyåret 1964? Förmodligen på samma ställe som Arbetarens skulle befinna sig om utredningen fick råda!

Men även om uppsåtet vore gott, vunne man inget med ett stöd enligt utredningens modell, anser tidningarnas ledarskribenter. Utredningen har inte alls förstått problematiken med första- och andratidningar och den beryktade upplagespiralen? Vad man

håller på att åstadkomma är en omflyttning — första-tidningen blir andra-tidning och vice versa. "En subventionerad bransch skulle dämpa intresset för de nya framstegen", anser NT-ÖD. "Stärker man en tidnings konkurrensförmåga genom att ge den subventioner till att...förbättra sitt eget läge, så måste det rimligen gå ut över konkurrenten", påpekar Upsala Nya Tidning. Även Arbetet förnekar att man på längre sikt kan lösa lönsamhetsproblemen genom stöd via partierna. Därför bör man i stället diskutera generella åtgärder enligt de linjer, som högerns och folkpartiets reserveranter har föreslagit: samhällelig annonsering, billigare taxor för post och telefon, effektivare åtgärder på distributionsområdet, en statlig presslånefond.

Dagbladet (s) konstaterar önskemålen i ett krav med karaktär av grundförutsättning:

"...en rimlig utgångspunkt för fortsättningen är att staten försöker behandla tidningarna — liksom medborgarna — lika."

Eftersom tidningarna vackert demonstrerar sitt oberoende genom att anlägga fackmanna — och inte parti — synpunkter på sina bedömningar, är det inte så underligt att utredningens efterhandskonstruktion behandlas obarmhärtigt.

Många tidningar, som t. ex. Barometern (h), granskar de framlagda kalkylerna och finner att varje kommunistisk tidning skulle begåvas med 283 kr per exemplar, medan folkpartitidningarna skulle få nöja sig med 2:26. Det är dessutom orimligt att ett parti, som redan dominerar, i kraft av sin regeringsställning, skall få hälften av den totala summan för att ytterligare stärka sina propagandasurser, konstaterar Expressen (fp). Pengarna är uppenbarligen direkt avsedda att ge partierna propagandasurser, men de fördelas på ett sätt som ytterligare

ökar dominansen för ett större parti på de mindres bekostnad.

Kritik riktas inte bara mot förslagens innebörd, utan också mot utredningens metoder och tillvägagångssätt. "Utredningen har i förväg bestämt sig för att slussa över ett antal miljoner till den socialdemokratiska pressen och därmed lätta LO:s börda. Argumenteringen har anpassats efter detta förhandssyfte", anklagar Dagens Nyheter (fp). Omdömen som "hafsverk" och "klart vittnande om författarnas okunnighet" förekommer också ganska ymnigt och måste anses graverande när det gäller något så betydelsefullt som en statlig utredning. Nya Wermlandstidningen (h) går så långt som till att tala om ett hela utredningsinstitutionens förfall: "... (det är) inte en tilltalande tanke att en regering under sken av att låta utreda, endast dikterar sina önskemål för flyhänta skrivare, vars författarmöda sedan snällt och villigt signeras av den utredningsmajoritet, som man redan på förhand förvissat sig om."

Med tanke på att utredningen så ohöjlt intresserat sig för partiernas propagandamöjligheter och inte den fria pressens predikament, må det vara en del cp- och s-tidningar förlåtet att de så beredvilligt nappat på det Skegrie-ska yttrandet och övergått till att diskutera partistöd. Den frågan har sitt givna intresse, men, som DN och andra påpekar, den bör utredas separat. Att bara slussa över de 25 miljonerna till partierna för valfri användning löser inga problem:

"Fördelningen över partierna genom ett i varje parti inrättat organ — stiftelse eller annan juridisk person —

garanterar inte frihet från varje slags påverkan. De organ, som ska fördela pengarna till tidningarna, har inga generellt verkande regler att tillämpa utan kommer att handla efter personlig bedömning — en bedömning, som kan vara i möjligaste mån objektiv, men som också kan bli subjektiv i riktning mot godtycke, gunstlings-system och dess motsats", betonar Sydvästra Skånes Dagblad (s).

Dessutom, framhåller Expressen (fp), skulle ett sådant stöd innebära, att "den som är stor skall få extrakraft att bli ännu större, medan den som är liten hålls nere" och det kan därför omöjligt accepteras som en rimlig grund för fördelning av propagandaresurser till partier. Skånska Dagbladets (cp) navt entusiastiska uppmaning till alla partier att sluta upp kring den Hanssonska linjen kommer därför förmodligen att klinga ohörd. Speciellt som många, i likhet med Nya Wermlandstidningen, inte glömt att centerpartisten som tungan på vågen "energiskt stött förslaget om skattecenterens tidningar".

"Hur skulle det vara om man nu lät miljoner till socialdemokraternas och en kommitté av representanter från till TU anslutna företag ta vid där pressutredningen slutat och snabbt arbeta fram ett förslag till åtgärder, som kan bilda underlag för en regeringsproposition? Utredningens förslag lär i varje fall inte kunna göra det", suckar Arbetet (s) uppgivet. Och då de två utredningsledamöter, som har erfarenhet av tidningsverksamhet, fått stryka på foten för de tre kommittémännen, verkar kravet på expertsynpunkter befogat. Om det verkligen är pressen man intresserar sig för, vill säga.